

Datum
2021-04-27

Diariernr
KST 2021/73

Ert datum
2021-02-02

Ert diariernr
Ju2021/00432

Justitiedepartementet
Enheten för migrations- och asylpolitik
103 33 Stockholm

Ett förbättrat system för arbetskraftsinvandring (SOU 2021:5)

Kammarrätten, som har uppmanats att yttra sig över rubricerat betänkande, lämnar följande synpunkter. Synpunkterna anges i direkt anslutning till de föreslagna regeländringarna.

5 kap. 10 a § utlänningslagen

Kammarrätten delar utredningens uppfattning att förutsättningarna för att beviljas uppehållstillstånd för att bedriva näringsverksamhet bör klargöras i lag och förordning. I MIG 2008:24 har Migrationsöverdomstolen uttalat att för att uppehållstillstånd ska kunna beviljas för egna företagare måste sökandens företagsplaner vara realistiska, vilket bland annat betyder att utlänningen måste ha en reell förmåga att driva den aktuella verksamheten. Med hänsyn till att avsikten med nuvarande lagförslag i 5 kap. 10 a § utlänningslagen inte är att ändra förutsättningarna för att beviljas uppehållstillstånd utan endast att klargöra dessa, anser kammarrätten att det i den föreslagna bestämmelsen bör anges att utlänningen ska ha en reell förmåga att bedriva den aktuella verksamheten. Att detta krav framgår direkt av utlänningslagen bidrar till ökad förutsebarhet och är i överensstämmelse med gällande praxis på området.

5 kap. 15 a § tredje stycket utlänningslagen

Genom den föreslagna bestämmelsen införs en möjlighet att göra undantag från försörjningskravet för familjemedlemmar om det finns särskilda skäl. Mot bakgrund av det angivna syftet med försörjningskravet, att motverka missbruk

Postadress
Box 2302
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 5

Telefon
08-561 690 00

E-post: kammarrattenistockholm@dom.se

Internet: www.kammarrattenistockholm.domstol.se

av lagstiftningen, efterfrågas ytterligare vägledning i vilka situationer det kan finnas särskilda skäl att göra undantag från försörjningskravet.

7 kap. 7 e § tredje stycket utlänningslagen

Den föreslagna ändringen av bestämmelsen om återkallelse av uppehållstillstånd ger möjlighet till en mer nyanserad bedömning av om en återkallelse ska ske. Genom den föreslagna regleringen ska en återkallelse kunna underlåtas bland annat om en återkallelse med hänsyn till omständigheterna inte framstår som rimlig. Kammarrätten vill här understryka vikten av att en bestämmelse som innehåller ett fakultativt undantag tydliggör vilka omständigheter som ska beaktas vid bedömningen. Kammarrätten anser att bestämmelsen i den föreslagna utformningen är för vag och att den bör förtydligas för att undvika tolknings- och tillämpningsproblem. De exempel som ges i utredningen tyder på att det är omständigheterna hänförliga till förutsättningarna för det aktuella arbetstillståndet som ska beaktas vid bedömningen av om en återkallelse inte framstår som rimlig. Bestämmelsen skulle bli tydligare om det av lagtexten framgår att det är dessa omständigheter som ska beaktas.

7 kap. 7 g § utlänningslagen

Genom bestämmelsen införs en möjlighet att återkalla ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för en utlänning med en viss typ av uppehållstillstånd som byter grund för uppehållstillståndet enligt 5 kap. 18 § andra stycket 8 eller fjärde stycket utlänningslagen. Utredningen föreslår att 5 b kap. 15 § andra stycket utlänningslagen utvidgas för att möjliggöra att personer som beviljats uppehållstillstånd för arbete och näringsverksamhet ska kunna ansöka om uppehållstillstånd för forskning inifrån landet. Utredningen har inte lämnat något förslag till reglering om att ett uppehållstillstånd för arbete och näringsverksamhet ska kunna återkallas vid ett sådant spårbyte. En sådan bestämmelse bör övervägas.

4 kap. 6 a § utlänningsförordningen

I utlänningsförordningen föreslås införas en bestämmelse i 4 kap. 6 a § som närmare beskriver vilka krav som enligt 5 kap. 10 a § utlänningslagen ska ställas på en utlänning som ska kunna beviljas uppehållstillstånd för att bedriva näringsverksamhet i Sverige. Bland annat ingår ett krav på att utlänningen "har för verksamheten relevanta språkkunskaper". Vad som menas med relevanta språkkunskaper framgår inte av betänkandet men som kravet är utformat skulle andra språk än svenska kunna bli aktuella. Det vore önskvärt med ett tydliggörande i förarbetena av vad som avses med aktuellt språkrav.

I den föreslagna bestämmelsen saknas korrekt hänvisning till utlänningslagen genom att hänvisningen endast refererar till 10 a § och inte även till 5 kap.

6 kap. 6 d § utlänningsförordningen

Tidpunkten för den föreslagna anmälningsskyldigheten i 6 kap. 6 d § utlänningsförordningen föreslås vara senast en månad efter det att förändringarna börjat tillämpas. I utredningen anges som exempel att ändrad lön ska anmälas en månad efter det att den nya lönen har betalats ut. Kammarrätten ställer sig frågande till om exemplifieringen är korrekt då utbetalning av en försämrad lön bygger på villkor som i regel börjar tillämpas tidigare än utbetalning sker. Kammarrätten anser att det är nödvändigt med ett tydliggörande av tidpunkten för anmälningsskyldigheten.

Konsekvenser för rättsväsendet

Utredningen uppger i konsekvensanalysen (s. 251) att de föreslagna vitesföreläggandena, som kan bli aktuella vid kontroll av anställningsvillkor för uppehållstillstånd, kan komma att påverka domstolarna i några enstaka fall. Kammarrätten konstaterar dock att den föreslagna bestämmelsen i 9 kap. 17 § utlänningslagen endast ger Migrationsverket möjlighet att förena ett föreläggande med vite. I ett första skede kan utgångspunkten vara att föreläggandena inte förenas med vite och först om föreläggandena inte efterföljs fattas beslut om nya förelägganden som då förenas med vite. Samtliga förelägganden, alltså även de som inte är förenade med vite, kan komma att överklagas. Beroende på hur Migrationsverket väljer att tillämpa den nya bestämmelsen kan det därför bli fråga om ett större antal överklaganden än det fåtal som utredningen redovisat i sin analys.

Detta yttrande har beslutats av kammarrättsrådet Catharina Lindqvist. Föredragande har varit föredragande juristerna Sara Gruselius och Disa Rodhe.

Catharina Lindqvist

Sara Gruselius

Disa Rodhe

Kopia till

Övriga kammarrätter

Hovrätterna

Förvaltningsrätterna under Kammarrätten i Stockholm

Förvaltningsrätten i Göteborg

Förvaltningsrätten i Luleå

Förvaltningsrätten i Malmö

Justitiedepartementet, expeditionschefen och enheten DOM

Domstolsverket

Kammarrättens intranät

Tidningarnas telegrambyrå